

πανέλαβε τὴν κατὰ τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας πάλιν· ἀλλὰ τὸ κομματικὸν πνεῦμα εἶχον ἀντικαταστήσει πατριαστικαὶ μηχανογραφίαι καὶ βαδιουργίαι. Αἱ Γνωμαί, γαρφισαὶ ὑπὸ τὴν ἐπήθειαν τοιαύτης πνευματικῆς καταστάσεως, ἀπεικονίζουσιν ἄριστα τὴν γαλλικὴν κοινωνίαν τῆς 13' εκατονταετηρίδος.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο μεταφράσθη ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήσου φιλέλληνος Βρυὸν δὲ Πρέλ καὶ ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις τῷ 1828. Ἄλλ' ἡ μετάφρασις αὕτη, τὸ πρῶτον δοκίμιον οὕσα τοῦ ἐντρίβεστάτου ἀκολούθως περὶ τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν καταστάτους διαστήμου ἑλληνιστοῦ, εἶνε ἤιστα ἀκριβῆς καὶ περὶ τὴν γλῶσσαν πλημμελεστάτη. Ἐνομίσαμεν ὅτι εὐαρεστοῦμεν τοῖς ἀναγνώσταις τῆς Ἑστίας παρέχοντες αὐτοῖς ἑτέραν μετάφρασιν, ἣν ὀφείλομεν εἰς τὸν γλαφυρὸν κάλαμον τοῦ κ. Γ. Ζωχιού, ὅστις μετὰ σπανίας ἐπιτυχίας κατώρθωσε νὰ ὑπερικήσῃ τὰς δυσχερεῖας, ἃς ἀνὰ πᾶν βῆμα παρουσιάζει ἡ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀπόδοσιν λεπτοτάτων τινῶν ἐκφράσεων οὐ μόνον ἄλλης γλώσσης, ἀλλὰ καὶ ἄλλης ἐποχῆς. Σ. τ. Δ.

Γνώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ ΛΑ ΡΟΣΦΟΥΚΩ

Ἄρεσιποπολὺ, τῶν ἀνθρώπων αἱ ἀρεταὶ κεκοσμημέναι εἶναι κακίαι.

1.

Πολλάκις νομιζόμεν ἀρετὴν τὸ ὑπὸ τῆς τύχης ἢ τῆς ἀνθρωπίνης τέχνης σοφῶς διασκευασθὲν ποικίλων πράξεων καὶ ποικίλων συμφερόντων συγκρότημα. Οὐχὶ δὲ πάντοτε ἐξ ἀνοδίας οἱ ἄνδρες εἶναι ἀνδρείοι καὶ αἱ γυναῖκες ἐξ ἀγνείας ἀγναί.

2.

Ἡ οἴησις εἶναι ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος τῶν κολάκων.

3.

Τῆς φιλαυτίας τὰ διανοήματα εἶναι ἀνεξερεύνητα.

4.

Πολυτροπώτατον ἡ φιλαυτία.

5.

Οὔτε τῶν ἡμετέρων παθῶν οὔτε τοῦ ἡμετέρου βίου ἡ διάρκεια ἀπὸ ἡμῶν ἐξαρτᾶται.

6.

Πολλάκις τὸ πάθος ἀναδεικνύει, μωρὸν μὲν, τὸν ἐπιδεδιξότατον τῶν ἀνθρώπων, ἐπιδεδίξους δὲ τοὺς μωροτάτους.

7.

Τὰ μεγάλα καὶ λαμπρὰ κατορθώματα, τὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκθαμβοῦντα, ἐξιστοροῦνται ὡς προθέσεων μεγάλων ἀποτελέσματα, ἐνῶ συνήθως εἶναι δυσκόλου διαθέσεως καὶ παθῶν γεννήματα. Ὁ πόλεμος, λόγου χάριν, ὁ μεταξὺ Αὐγούστου καὶ Ἀντωνίου, ὃν ἀποδίδουσιν εἰς τὴν περικυριαρχίας τῆς οἰκουμένης φιλοδοξίαν τῶν δύο αὐτῶν μεγάλων ἀνδρῶν, οὐδὲν ἄλλο ἴσως ἦτο, εἰμὴ ἐπιφθόνου ζήλου καρπός.

8.

Ἦπερ τὰ πάθη πειστικώτερος ῥήτωρ δὲν ὑπάρχει. Οἶονεὶ δὲ αὐτόματον ἀποτελοῦσι ταῦτα τέχνην, κανόνας ἔχουσιν ἀπταιστούς. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἀπλούστατος τῶν ἀνθρώπων, ἂν πάθος αὐτὸν ἐλαύνῃ, πείθει εὐκολώτερον ἢ ὁ εὐγλωττότατος ῥήτωρ, ὁ πάθος ἐλεύθερος.

9.

Τὰ πάθη καὶ ἀδικίας μετέχουσι καὶ ὑπὸ τῆς πλεονεξίας παραφέρονται. Τούτου δ' ἕνεκεν ἐπικίνδυνος εἶναι ἡ ἐπικράτησις αὐτῶν· πρέπει δὲ νὰ δυσπιστῆ πρὸς αὐτὰ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅταν ταῦτα φαίνονται λογικώτατα.

10.

Ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ δινηκῆς τις ἐπικρατεὶ παθῶν δημιουργία· διότι ἅμα πάθος τι καταρρέουσα, σχεδὸν πάντοτε πάθος ἄλλο ἀπὸ τῶν ἐρειπίων αὐτοῦ ἀναβαίνει.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

Ὁμολογεῖται ὅτι ἡ καλλιτεχνικὴ κατασκευὴ τῶν οἰκοδομημάτων ἐμφαίνει τὸν βαθμὸν τοῦ πολιτισμοῦ τὸν ὑπάρχοντα ἐν τινι πολιτείᾳ. Ἐπειδὴ δ' ὅμως αἱ ἀρχαῖαι πολιτεῖαι ἀντικείμενον εἶχον μᾶλλον ἑαυτὰς ἢ τὸ τοῦ πολίτου πρόσωπον, ἡ ἀνωτέρω ἀρχὴ δέον ὡς πρὸς ἐκείνας νὰ ἐφαρμοσθῆ ἐπὶ τῶν δημοσίων μᾶλλον οἰκοδομημάτων ἢ ἐπὶ τῶν ιδιωτικῶν· καὶ τῷ ὄντι ὅτε τὰ πρῶτα ὑπερεῖχον κατὰ τε τὴν τέχνην καὶ τὴν σεμνότητα, ἡ πολιτεία διέτρεχε τὴν ὁδὸν τῆς προόδου καὶ τῆς δόξης, τοῦναντίον δὲ ἡ ὑπεροχὴ τῶν ιδιωτικῶν ἐμαρτύρει τάσιν ἀτομικοῦ συμφέροντος ἐφ' ἧς οὐδέποτε εὐδοκίμησε πολιτεία ἀρχαία. Τούτου ἕνεκα βλέπομεν τὴν ὑπεροχὴν τῶν ιδιωτικῶν οἰκοδομημάτων ἀναφανισμένην πάντοτε ἐν τῇ παρακμῇ τῶν ἀρχαίων πολιτειῶν· οὕτως ἐπὶ τῆς ἐντελοῦς διαφθορᾶς τῶν Ῥωμαίων ὑπῆρχον οἰκαὶ δίκην πόλεων ἐξωκοδομημέναι, ad modum urbium exaedificatae, καθὼς λέγει ὁ Σαλλούστιος, ἐπὶ δὲ τῆς ἐκπτώσεως τῶν Ἀθηναίων καὶ ἰδίως κατὰ τοὺς Μακεδονικοὺς χρόνους ἦσαν τινὲς τὰς ἰδίαις οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας κατεσκευασμένοι, ὡς μαρθάνομεν ἐκ τοῦ Δημοσθένους.

Ἐν τῇ παρακμῇ τῶν Ἀθηναίων ἔζη, ὡς πασίγνωστον, καὶ ὁ Σωκράτης· ὅπως δὲ κατὰ πάντα διεκρίνετο ὁ φιλόσοφος ἐκεῖνος τῶν συγχρόνων αὐτοῦ, οὕτω διέφερε καὶ κατὰ τὴν οἰκίαν, ἥτις μικρὰ οὔσα καὶ εὐτελής, ἀνεμίμησκε μᾶλλον τὰς ἀρχαίας οἰκίας τοῦ Ἀριστείδου καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ ἐφαίνετο τρόπον τινὰ διαμαρτυρομένη κατὰ τῆς τάσεως τῆς συγχρόνου ιδιωτικῆς πολυτελείας. Ἡ μεγάλη δὲ αὕτη ἀντίθεσις καὶ τὸ κλέος τοῦ φιλοσόφου κατέλιπον ἡμῖν εἰδήσεις τινὰς περὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἃς παρατιθέντες συνειλεγμέναις δυνάμεθα ἐξ αὐτῶν ὡς ἐκ φιλολογικῶν ἐρειπίων νὰ παραστήσωμεν ἐν τῇ διανοίᾳ ποία τις ἦτο ἡ περὶ ἧς λόγος οἰκία τοῦ Σωκράτους.

Ἐν πρώτῳ εὐρίσκομεν αὐτὴν μικροτάτην ὅλων τῶν ἐν Ἀθηναίαις οἰκιῶν, αἵτινες τότε ἦσαν πλείονες ἢ δεκαεξήκισσι τὸν ἀριθμὸν. Τούτου ἕνεκεν ὁ μὲν Ἀριστοφάνης ἀποκαλεῖ αὐτὴν οἰκίδιον, ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐδίδου εἰς τὸν Σωκράτῃ